

Svar på skriftligt spørgsmål om revidering av arbetstidslagen i fråga om militärer

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 314/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Olli Immonen /sannf:

Ämnar regeringen korrigera arbetstidslagen gällande militärer så att militärers jämlikhet i förhållande till arbetstidslagen förverkligas och att militärers arbetarskydd, ork och allmänna säkerhet förbättras?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Om arbetstider för försvarsmaktens tjänstemän har det stiftats en lag om arbetstiden för tjänstemän inom försvarsväsendet. Den gäller bland annat yrkessoldater. Försvarsmaktens egen arbetstidslag har säkerställt att de speciella dragen i Försvarsmaktens verksamhet beaktas utan hinder av begränsningarna i den allmänna arbetstidslagen. Med stöd av den har det avtalats om arbetstider för tjänstemännen vid Försvarsmakten med ett heltäckande arbetstidsavtal för Försvarsmakten.

Försvarsmaktens flexibla arbetstidsbestämmelser grundade på lag och avtal gör det möjligt att upprätthålla beredskapen och målen med de personresurser som finns tillgängliga. Dessutom ger lagen försvarsministeriet befogenheter att utfärda undantagsbestämmelser. Denna helhet och resultatet av arbetet med att bygga upp beredskapen får inte heller äventyras framöver.

Åtminstone sedan 1972 har det avtalats om arbetstidsbestämmelser gällande yrkessoldater genom tjänstekollektivavtal gällande försvarsmakten. Försvarsministeriet har meddelat tillämpningsbestämmelser om tillämpning av avtalet, innehållande anvisningar om sådana frågor gällande arbetstidsarrangemang som inte har avtalats i avtalet, samt anvisningar om arbetstidsredovisning. Bestämmelserna i Försvarsmaktens arbetstidsavtal och dess tillämpningsbestämmelser ligger på en högre nivå när det gäller förmåner och arbetstidsskydd än motsvarande bestämmelser i den nuvarande lagen. Avtalsbestämmelserna omfattar många saker och förmåner som inte finns i den nuvarande lagen. Försvarsmaktens arbetstidslag har alltså fungerat som en bakgrundslag till flexibla överenskommelser och arbetstidsbestämmelser som har förbättrat arbetstidsskyddet. Arbetstidsbestämmelserna och tillhörande allmänna och speciella ersättningar har justerats och höjts regelbundet – numera i praktiken årligen genom överenskommelse med försvarsmaktens personalorganisationer under försvarsministeriets ledning.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 314/2019 rd

Resultaten i de arbetsplatsenkäter som genomförs i Försvarsmakten ligger på en god nivå. Under åren efter försvarsmaktsreformen har satsningen på välmående i arbetet betonats ännu mer. Personalstyrkan har minskat och mängden arbetsuppgifter ofta till och med ökat. Speciellt uppgifter i anslutning till att upprätthålla beredskapen har ökat personalens arbetsbörda. Chefsarbetet har en central roll i arbetet för stödet av arbetsförmågan, så att arbetsbördan fördelas så jämnt som möjligt och att en tillräcklig vila kan fås efter svåra arbetspass.

Försvarsmaktens verksamhetsmiljö kräver höga fysiska, psykiska, etiska och sociala förmågor av personalen. Försvarsmakten stöder förmågan genom att utbilda personalen samt genom motions- tillfällen under både arbetstid och fritid samt genom förebyggande företagshälsovård. Genom att utbilda och ge anvisningar till chefer förväntas de också fästa ökande uppmärksamhet på sin personals förmåga och ork i arbetet.

I tillämpningsanvisningarna till Försvarsmaktens arbetstidsavtal finns klara bestämmelser om till exempel arbetsskiftsplanering, som att undvika onödigt övertidsarbete av arbetstidsskydds-, verksamhetsmässiga och kostnadsmässiga orsaker. Tillämpningsbestämmelserna förutsätter att en person ska ha vilotid också under övningar för att säkerställa förmåga och arbetarsäkerhet.

Arbetsgivarparten och personalorganisationerna bereder som bäst sina ståndpunkter i den arbetsgrupp som finansministeriet tillsatt för att bedöma vilka ändringar som är nödvändiga för att arbetstidsskyddet för tjänstemännen inom Försvarsmakten ska förverkligas och vilka konsekvenser dessa skulle få för kostnader, personalantal och funktion. Enligt uppdraget är syftet med bedömningen att i varje fall bevara förhållandet mellan arbetstidslagstiftningen och avtalsverksamheten som i dag. Konstaterandet att de ständigt utvecklade avtalsbestämmelserna har varit bättre för arbetstidsskyddet och -ersättningarna än en lag är obestridd.

Försvarsministeriet har alltid beredskap, vilja och erfarenhet att genom förhandlingar med personalorganisationerna utveckla försvarsmaktens arbetstidsavtal och tillämpningsbestämmelser för att ytterligare förbättra tjänstemännens arbetstidsskydd. Exempelvis förhandlas som bäst om att ändra arbetstidsbestämmelserna gällande marinens beredskapsfartygsuppgifter. Genom förhandlingsverksamheten har betydande resultat uppnåtts när det gäller personalens arbetstidsskydd. Förhandlingar och avtal om arbetstidsbestämmelser har alltså hittills varit möjligt utan att ändra på lagstiftningen. Dessa utvecklingsåtgärder av arbetstidsavtalet begränsas av kostnads-, personalstyrke- och funktionsbegränsningar. Om avsikten skulle vara att ändra lagen skulle samma begränsningar gälla även här. Till exempel skulle en höjning av arbetstidsredovisningen i övningsverksamheten från dagens förutsätta en betydande ökning av personalstyrkan och funktionella förändringar för att upprätthålla försvarsmaktens funktion och beredskapsnivå. Kostnadsuppskattningen för detta är mycket hög. Det ska observeras att det betalas ut betydande övningssättning för militärövningar och tjänst till sjöss baserat på arbetstider.

Försvarsministeriet och försvarsmakten söker genom aktivt samarbete och förhandlingar med personalorganisationerna olika sätt att utveckla arbetstidsskyddet, ytterligare förbättra orken i arbetet samt säkerställa säkerheten i tjänsten på försvarsmakten. De nuvarande bestämmelserna i Försvarsmaktens arbetstidslag hindrar inte uppnåendet av dessa mål.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 314/2019 rd

Helsingfors 28 november 2019

Försvarsminister Antti Kaikkonen